REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul insertiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 170. Brașov, Sâmbătă 2 (15) August 1908.

„Care este situația Maghiarilor?“

Nimic nu poate documenta mai viu și mai flagrant îndreptățirea vechiului gravamen al naționalităților din Ungaria, că cei dela cârma statului au secvestrat și secvestrează toată libertatea în favorul rassei domnitoare maghiare, decât situația, în care au ajuns ei azi, stând la răspântie în fața gravei cestiuni a întroducerei votului universal, ce li-se impune.

După o miie de ani, de prima oară se impune Maghiarilor de spiritul timpului și de împrejurări să fie drepți și să recunoască, că tuturor cetățenilor statului trebue să li-se măsure cu egală măsură, dacă este ca să se poată zice și despre Ungaria, că este un stat liberal accesibil ideilor și principiilor democratismului din veacul de azi. A fost curioasă toată lumea să vadă ce vor face și cum se vor pune guvernanții din coaliția maghiară față cu cestiunea votului universal. Mulți, poate cei mai mulți au crezut un moment, că, deși cu aceasta cestiune ei se ocupă numai de silă, ne mai având încătrău, totuși vor avea cel puțin atâta sfială, atâta jenă în fața opiniunei publice a Europei, ca să se prefacă cel puțin, că au bunăvoință de a satisface cerințelor adevăratului liberalism într'un timp, când statele înaintate ale Europei au ajuns deja de mult acolo, ca să recunoască că conceptul de libertate, fără de egalitate, este și rămâne numai vorbă goală și sărăcie lucie.

Spre spaima tuturor amicilor sinceri ai poporului și ai civilizațiunei însă membrii cu nume mari istorice din cabinetul actual unguresc, n'au fost în stare a se stăpâni și abnega nici măcar întru cât considerațiunile mai înalte politice pretindeau dela dânșii, să nu ia în bătaie de joc principiul cel mare, ce a condus coroana, când le-a cerut și i-a obligat a pune temelia unei reprezentanțe a poporului, care să merite acest nume cât de cât, încetând cu domnirea de clasă și sistemul de intenționată și consecuentă desconziderare a drepturilor marei masse a poporului țării.

Nici atâta însă n'au fost în stare și — precum se vede — vor provoca în adevăr hohotul disprețuitor al întregei lumi civilizate, debutând la toamnă în proiectul lor de reformă cu *sistemul electoral al pluralității*, care va proclama pe față neegalitatea și nedreptatea cea mai strigătoare la ceriu drept o necesitate pentru „statul național maghiar“, ce și l'au construit în fantazia lor.

Printr'asta d-nii Andrassy și soți au adus în cea mai mare încurcătură chiar pe independiștii maghiari din opoziție, cărora le este rușine acuma de a sta și numai de vorbă asupra oportunității votului plural, drept mijloc pentru salvarea domnirei de rassă maghiare. Lengyel Zoltan se întreabă în foaia sa: „Care este situația noastră? Să fie ea oare în adevăr atât de desperată, ca să nu putem noi Maghiarii susținea dominațiunea noastră decât numai cu votul plural?“ Lengyel crede, că după ce toată administrația, justiția și toată comunicația în țară este în mâni maghiare și dupăce 75% din poporațiunea țării trăiește în ținuturile locuite de Maghiari și în orașe domnește maghiarimea, nu-i nici o cauză de temere, că fără votul plural nu s'ar putea asigura supremația maghiară, dacă se va recurge la arbitrara împărțire a cercurilor electorale și la toate mijloacele, prin cari să se validiteze influința clasei proprietare și în genere a tuturor forțelor disponibile maghiare.

Nedreptatea ce-o învoalvă dreptul electoral plural o găsește Lengyel așa de mare, și atât de grozav lucru i se pare ca Maghiarii, pentrucă știu ungurește și au cenzul și titluri academice, să exercite câte 2—3 voturi, când massele alegătorilor de altă limbă nu vor putea avea decât un singur vot, încât exclamă: „*Zilele acelei națiuni, care poate să domnească asupra alteia numai cu forța, cu absolutismul militar, și prin asuprire, sunt numărate*“.

Bine zice, și prevede, că introducerea votului plural va da în mâna naționalităților nemaghiare numai un mijloc de agitațiune cum nu s'a mai pomenit; că prin acest sistem statul ia cu-o mână dreptul ce-l dă cu cealaltă și că va provoca isbucnirea puterei naționalităților și-a socialiștilor.

Lengyel e de părerea, că la espedientul de a veni cu votul plural au fost îndemnați conducătorii coaliției prin obligământul, ce l'au luat asupră-și dela coroană, ca prin noua reformă numărul alegătorilor să se sporească cel puțin în acea măsură, cum a fost prevăzut în proiectul lui Kristoffy. Ține că subscriind aceasta, șefii coaliției au făcut o mare greșală. Numai pe două cărări, zice, guvernul poate eși din impas: să facă reforma „pe cale dreaptă“ fără de a vătăma interesle de supremație maghiare, ori cabinetul *să-și dea demisiunea*.

Nu-i permis, adauge Lengyel, să se facă o reformă, care să facă posibil ca naționalitățile să aibă mai mult ca 100—110 mandate cu Croați cu tot, dar nici o astfel de reformă nu e admisibilă, care să țină poporațiunea în agitațiune și fierbere continuă.

Ce-i de făcut dar? Soluțiunea nu o pot da Maghiarii singuri. Trebue deci să le vină în ajutor opozițiunea celor 54% ale poporațiunei nemaghiare din Ungaria și coroana.

Deputații din stânga estremă contra votului universal. Ziarul »Népszava« publică enunciațiunile câtorva deputați maghiari din stânga extremă în cestiunea proiectului reformei electorale. Sindicatul partidului socialist din Agria a primit din partea dep. *Babocsay* Sandor o scrisoare, în care acesta declară, că, alăturea cu partidul socialist, va lupta în și afară de dietă pentru votul universal, egal, direct, secret și după comune. — Dep. *Nagy* György a declarat în recenta sa dare de seamă, ținută în Csikszentmárton, că va »lupta în contra dreptului electoral plural, pe care îl consideră de neliberal și nedrept, fiindcă jignește sentimentul constituțional al națiunei maghiare, tradițiunile istorice, moștenirea sfântă ramasă după Kossuth Ludovic și mărgăritarul alcătuirilor anului 1848: egalitatea de drepturi«.

Dep. *Lengyel* Zoltan publică în ziarul »A nap« un articol, în care zice, că din punctul de vedere al asigurării supremației maghiare este superflu de a *falsifica* votul electoral universal.

Pe baza acestor declarațiuni putem conchide, că partidul din stânga extremă va combate în dietă proiectul lui Andrassy.

Candidați aromâni pentru camera turcească. Se anunță din Salonic, că d-l *Bațaria*, inspector al școalelor române din vilaetul Salonicului, își va pune candidatura pentru un loc de deputat în parlamentul Turciei, în cartel cu junii turci. In districtul Caraferia, candidatul român va fi d-l *Toli Hagi-Goga*, a cărui alegere pare sigură, căci toți delegații români susțin candidatura d-sale. Hagi-Goga a fost mult persecutat de Hilmi-Pașa, iar în urma instigațiilor grecești, el a fost exilat la Serres. Alte candidaturi românești n'au fost încă desemnate.

Intrevederea dela Ischl.

Toasturile Suveranilor. — Un interviev cu secretarul de stat englez Hardinge.

Mercuri sara a avut loc un splendid prânz de gală în onoarea regelui Eduard, în castelul imperial din Ischl. Au luat parte cei doi suverani, membrii Familiei imperiale, suitele, dnii Aehrenthal și Hardinge, membrii ambasadei engleze, ambasadorul austro-ungar la Londra, înalții demnitari ai Curtei civile și militare.

Maj. Sa *Monarchul* închinând în sănătatea regelui Eduard a rostit următorul toast în limba germână, pe care l'a cetit de pe o hârtie:

»Sunt cu atât mai mișcat cu cât a-ți venit în acest an pentru a-mi prezenta personal felicitări cu ocaziunea jubileului suirei pe tron. Văzând în prezenta Majestăței Voastre aci o nouă și prețioasă probă de *raporturile îndelungi și cordiale, cari există între noi și casele noastre și cari răspund relațiunilor amicale dintre țările noastre*, ridic păharul strigând: »Să trăiască Majestatea Sa regele Eduard«!

Regele *Eduard* a răspuns următoarele în limba germană, cetind de asemenea textul toastului:

»Exprim sincerele mele mulțumiri pentru vorbele binevoitoare, cari m'au atins profund. Este întotdeauna o adevărată bucurie pentru mine de a face o vizită împăratului Francisc Iosif, dar în particular anul acesta, în care își serbează jubileul unei domnii de șaizeci de ani. Majestatea Voastră cunoaște sentimentele,

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Inima trădătoare.

de Edgar Allon Poë.

Este adevărat: nervoasă afară din cale eram atunci și mai sunt și acum. Insă pentru ce să fiu eu nebună?

Boala îmi ascuțise mintea, dar nu'mi-a ruinat'o, nici nu mi-a tâmpit'o. Inainte de toate auzul meu devenise extraordinar de iritabil și fin. Auziam tot, ce se întâmpla în cer și pe pământ, ba chiar multe, ce se întâmplau în iad. Cum puteam să fiu eu deci nebună?

Ascultă numai, cât de înțeleptește și liniștită pot povesti întreg mersul întâmplării.

Cum mi-a venit pentru prima dată ideia în minte, serios, nu știu să spun; însă îndată ce o prinsei, mă urmărea zi și noapte. Un scop deosebit nu avui înaintea mea. Nici una n'a fost, care m'a îndemnat la aceasta, căci eu aveam drag pe omul cel bătrân. El nu'mi pășise nici când prea aproape, nu mă ofenzase nici când măcar c'un cuvânt. Nici auzul lui nu mă seducea — însă eu cred, că ochiul său era care mă irita. Da, acesta trebuia să fie! Unul din ochii lui, adecă semăna cu cel de uliu — era de coloare albastră palidă și cu o peliță deasupra.

De câteori mă privia cu acest ochiu, aveam un simțământ, ca și când 'mi s'ar scurge sângele din vine; și așa ajunsei, că se coapse în mine, din ce în ce tot mai mult hotărârea să nimicesc pe bătrân, ca să mă pot elibera pentru totdeauna de acel ochiu al său.

Aceasta este totul, pentru ce mă țin pe mine de nebună.

Nebunii însă le fac toate fără chibzuială și pe mine ar fi trebuit să mă vedeți! Cu cât plan mersei la lucru — cu câtă atențiune, cu câtă precugetare, cu ce prezență de spirit pășii eu la executare! Nici odată n'am fost mai prietinoasă cu omul cel bătrân, ca în decursul săptămânei înainte de al omorâ. In fiecare noapte, chiar la miezul nopții mergeam pe furiș la ușa lui, puneam mâna pe clanță și o deschideam, — oh! cât de încet ca în totdeauna! Și dacă aveam ușa destul deschisă pentru a-mi putea băga capul prin crăpătură, puneam un felinar înainte care era închis de toate părțile, așa că nu putea pătrunde nici o rază de lumină și atunci îmi întindeam capul înlăuntru.

Ah! dacă m'ar fi văzut cineva, desigur, că ar fi râs, cât de atentă și cât de îndemănatică îl întindeam și cât de șiret și cu luare aminte începeam toate acestea. Il băgam de tot, de tot încet pentru a nu strica somnul bătrânului.

Dura un ceas până ce în fine capul 'mi ajungea așa de departe, ca să pot vedea pe bătrân lungit în patul său.

Ha! putea să aibă un nebun atâta răbdare și precauțiune? Și după ce străbătui cu capul norocos în mijlocul odăi, deschideam ușor, oh! cât de ușor și peste tot cu ce atențiune, ca să nu scârțăie prea tare ușile laternei. Le deschideam însă numai atât, ca numai o rază foarte mică să poată cădea pe ochiul de uliu.

Și așa făcui opt nopți dearândul și totdeauna în mijlocul nopții, însă totdeauna aflai ochiul închis și astfel 'mi-a fost imposibil să-mi pot îndeplini planul, căci nu era bătrânul care mă supăra, ci ochiul său cel rău. In fiecare dimineața cum să crăpa de ziuă intram drept în odaia lui și vorbiam de tot sincer cu el, îl agrăiam în ton prietinesc și mă informam cum a dormit.

El ar fi trebuit să fie un om bătrân deosebit de neîncrezător, ca să poată avea vre-o presimțire măcar, că cu ce gânduri îl priveam eu în mijlocul nopții, totdeauna când dormia. Când în chipul acesta veni noaptea a noua, deschisei cu mai mare atențiune, ca până acum. Numai arătătorul de secunde să mișca mai repede, de cum mișcam eu mâna.

Niciodată n'am fost mai conscientă de aptitudinele și tăria mea spirituală ca în noaptea aceasta. Simțeam o bucurie internă, care deabea s'ar putea exprima. Să cugeți, că stai pe podeala odăi lui, că ușa încet, încet tot mai tare se deschide și el nici măcar în vis să aibă o presimțire, despre ceeace voiam eu să fac! O! La aceasta reprezentațiune trebuiam să râd în mine.

Poate, că tot mai auzise, că tocmai în momentul acesta se întorcea în pat; ca și când s'ar fi speriat de ceva. Acum s'ar crede că am înghețat de frică! Dar totuși nu! In odaia lui era intunerec besnă, căci de frica de hoți închisese bine obloanele. Eu știam deci, că nu putea să vadă deschiderea ușei și cu-o paciență de fer căutam să deschid ușa din ce în ce mai tare. In sfârșit îmi băgai întreg capul în-

de cari am fost în totdeauna inspirat pentru Maiestatea Voastră și știe, că felicitările mele cu ocaziunea acestei importante sărbători vin din toată inima mea. *Raporturile dintre țările noastre au fost, Dumnezeu fie binecuvântat, cele mai amicale; dorința mea sinceră este ca să rămâie tot astfel și în viitor* și sper, că Majestatea Voastră se va bucura încă mulți ani de cea mai bună sănătate pentru binele popoarelor voastre«! Regele Eduard a închinat apoi în sănătatea Maj. Sale.

După masă suveranii au ținut cerc. A urmat apoi o serenadă a societății »Wiener Maennergesangverein« care a fost foarte aplaudată de suverani. Suveranii au eșit în urmă în balcon, în mijlocul ovațiunilor publicului, pentru a vedea iluminațiunea munților, cari înconjoară localitatea. După aceea suveranii au părăsit sala Cursaal; împăratul a condus pe rege la hotelul său, și s'a dus în urmă la vila imperială.

*

Corespondentul din Ischl al ziarului »N. W. Tageblatt« comunică ziarului său următoarele:

»Grație gentileței subsecretarului de stat dela departamentul externelor din Anglia, *Hardinge*, sunt în poziție de a comunica asupra evenimentului de astăzi, următoarele detalii din sursă absolut competinte:

»Scurțimea comunicatului publicat și semnat de către cei doi miniștrii nu prezintă nici o importanță și nu trebue comentată în mod nefavorabil. Scurțimea comunicatului este o urmare naturală a simplicității situației și a faptului, că toate marile puteri păstrează o *atitudine binevoitoare față de Turcia* în speranța, că tinerii turci vor reuși să întroneze un sistem liberal real și să obție ceea ce marile puteri urmăresc de ani de zile, *restabilirea raporturilor normale.*

Intre Austro-ungaria și Anglia domnește complectă înțelegere în această privință, pentrucă Austro-Ungaria nu urmărește scopuri particulare și pentrucă Anglia ca stat constituțional susține cu plăcere mișcarea tinerilor turci. Noua situație din Turcia a înlăturat cu desăvârșire neînțelegerile născute între Anglia și Austro-Ungaria, cari aparțin trecutului.

Tratativele dintre mine și baronul Aehrenthal au fost din cele mai intime și corespunzătoare vechei amiciții ce ne leagă.

Știri din Turcia constituțională. Din Constantinopol se anunță, că influința comitetului june turc asupra afacerilor politice continuă.

— Ziarele turcești publică amănunte asupra reorganizărei începute sau proiectate în toate departamentele asupra reducerilor în budgetul funcționarilor, ceeace provoacă o nemulțumire în populație. Ministrul marinei caută să anuleze contractele desavantagioase încheiate sub vechiul regim; de asemenea celelalte departamente pregătesc aceleași demersuri. Ministrul marinei proiectează vânzarea tuturor vaselor vechi pentru a câștiga mijloace pentru construcțiunea unei flote noui.

— Mai multe sute de descărcători din port s'au pus în grevă cerând îndoirea salarului. 90 de amploiați ai tramvaielor s'au pus în grevă. Mâne trebue să înceapă greva generală a tuturor amploiaților dela tramvaie. Este temere de greva lucrătorilor din fabrici și dela căile ferate.

Agitația pan-sârbă din Croația.

De câte-va zile opinia publică din Austro-Ungaria și în deosebi din Croația este alarmată de desvălirea unui complot, urzit în Sârbia și îndreptat în contra monarchiei noastre, în urma căruia frații Pribicevici, membrii ai partidului independent sârbesc din Croația, au fost arestați.

Arestarea acestor doi frați a fost ordonată pe basa unor pretinse descoperiri cuprinse în broșura întitulată »Finale«, scrisă de bosniacul George *Nastici*, care a jucat ca martor un rol însemnat în procesul pentru înaltă trădare intentat în Cetinie în afacerea complotului plănuit împotriva principelui Muntenegrului. La pertractarea finală declarase adecă Nastici, că bombele, menite pentru uciderea principelui Nicolae, au fost furnisate de către arsenalul artileriei din Belgrad și că face aceasta declarație, fiind-că e revoltat, că ascuțișul mișcărei revoluționare avea să fie îndreptat în contra principelui Nicolae, pecând dânsul și cei mai mulți membrii, cari au participat la conferințele revoluționare ținute în Belgrad, ar fi dorit, *ca bombele să fie folosite pe pământ austriac.* Interesant este, că lui Nastici, deși s'a declarat de membru al complotului cu bombe, nu i-s'a întâmplat nimic, ci s'a reîntors sănătos acasă și încă încărcat cu bani.

Din causa purtării sale suspecte, ca denunțiant ordinar, Nastici a fost atacat cu violență de ziarul sârbilor autonomi din Agram »Srbobran«, care într'o serie de articoli a dovedit, pe basa de documente, că Nastici stă atât în serviciul guvernului austriac cât și a celui muntenegrean și că drept remunerație pentru depozițiunile sale a primit mari sume de bani dela căpitanul din statul major austriac M. Vorner.

In urma acestor destăinuiri Nastici a provocat pe dep. V. Pribicevici să sisteze publicarea destăinuirilor în ziarul »Srbobran«. Scrisoarea aceasta a avut însă tocmai efectul contrar, căci »Srbobran« a continuat desvălirile. Atunci Nastici a plecat la Pesta și a scos aici broșura sa »Finale«, în care arată în mod amănunțit o pretinsa acțiune pornită pentru crearea unei »Sârbii mari«. Această acțiune ar fi dirigiată de un club cu sediul în Belgrad, care urmărește »liberarea deplină a Slovenilor, Croaților și Sârbilor«, prin acte de violență, revoluție, bombe, etc. Acest club ar sta în legătură și cu Sârbii naționali, cari locuesc afară de Serbia, între cari și frații Pribicevici.

Această broșură a produs, de sine înțeles, o mare sensație și urmarea a fost arestarea fraților Pribicevici.

Stirile mai nouă, sosite din Agram, aduc următoarele amănunte:

George Nastici publică o declarație în care spnue, că ziarul »Srbobron« a publicat pentru prima oară la 4 Aprilie atacurile îndreptate în contra sa. El a trimis imediat ziarului o rectificare; aceasta n'a fost însă publicată decât după 40 de zile la 15 Maiu, deși Nastici și-a repetat într'una inzistența. Nastici declară apoi, că va intenta proces de presă ziarului din Agram »Pocret«, care a reprodus atacul din »Srbobron«.

Frații Valerian și Adam Pribicsevici au făcut apel contra mandatului de arestare, lansat contra lor de către ministrul de justiție. Curtea a respins apelul confirmând mandatul. Ei sunt depuși în prevenție și dați judecății pentru »trădare de patrie«. In motivarea sentinței se arată, că din destăinuirile broșurei lui Nastici reese, că Adam Pribicsievici a luat parte la ședințele secrete ale comitetului revoluționar pan-sârb din Belgrad și că acest comitet urmărește despărțirea de Austro-Ungaria a Croației, Slavoniei, Dalmației, Bosniei și Herțegovinei, cari sunt considerate ca provincii sârbești.' Adam Pribicsevici recunoaște, că a cunoscut pe Nastici, cu care s'a întâlnit în redacția ziarului »Slowensky Jug«.

Un membru marcant al partidului independent sârb, care nu vrea să-și decline numele, a declarat următoarele, față de corespondentul lui »Keleti Értesitö«, cu privire la ultimele arestări:

»Șeful partidului independant sârb este cunoscutul Bogdan Nedacovici, care este și președinte al dietei croate. Persoana lui este o garanție suficientă, că partidul nostru nu poate fi acuzat de antidinasticism. Pe noi nu ne-a interesat niciodată familia Pribicsevici, sau Nastici pe cari nici nu-i cunoaștem. E adevărat, că Pribicsevici și Bude Budeslawiewici sunt membrii ai partidului nostru, nu avem însă cunoștință, că dânșii iau parte la mișcarea pan-sârbă. Dacă lucrul stă așa, ei au făcut-o fără cunoștința partidului și sunt singuri răspunzători. In cazul când se va confirma, că cei doi deputați au luat parte la mișcarea antidinastică, îi vom excomunica din partid și vom cere parlamentului scoaterea lor de sub imunitate.

Partidul independent sârb declară într'un comunicat oficial pe Nastici ca denunțator ordinar, care a atacat pe Pribicsevici pentru că acesta l'a demascat. Acțiunea judecătorească nu va duce la nici un rezultat, pentrucă în Croația nu există propagandă panslavistă; poate în Bosnia numai, unde această propagandă e făcută de aventurieri politici. Repet încă odată, partidul independent sârb nu are nimic comun cu destăinuirile lui Nastici.

Programul general

al festivităților, cari se vor aranja din prilejul adunării generale a fondului de teatru român în 27—30 August a. c. în Oravița-montană.

Prima zi Joi, în 27 August n.

Primirea comitetului central și a oaspeților la gară. *Seara*: Convenire socială în otelul »Coroana Ungară«.

A doua zi, Vineri, în 28 August n.

La 9 oare a. m. serviciu divin în biserica gr. or. rom. din loc. La $10^1/_2$ oare a. m. prima ședință în grădina de tir. La 1 oară p. m. banchet în grădina otelului »Coroana Ungară«. La 4 oare p. m. petrecere poporală în curtea bisericii gr. or. din loc. Premiarea costumelor originale românești și producerea unor jocuri originale bănățene. La 8 oare seara concert cu concursul mai multor coruri. Joc.

A treia zi, Sâmbătă, la 29 August n.

La 10 oare a. m. a doua ședință în grădina de tir. La 8 oare seara *concert și producțiune* teatrală în teatrul local, și după aceea petrecere dansantă în sala otelului »Coroana Ung.«

A patra zi, Duminecă, la 30 August n.

Escursiune la Anina, Stajerlak, Marilla, Bányavölgye.

Programul special se va împărți cu ocasiunea adunării generale.

P. T. oaspeți sunt rugați a se insinua cel puțin până în 24 August n. la biroul central »Oraviciana" în privința cuartirelor, banchetului și escursiunei.

Oravița-mont., la 11 August n. 1908.

Comitetul aranjator.

Șimleu, 12 Aug. st. n.

Onorată Redacțiune!

Am să coreg două lucruri din cele comunicate de corespondentul D-voastră în Nrul 166.

I. Cumcă tot ce s'a făcut la Șimleu cu ocaziunea festivităților »Astrei«, s'a făcut numai prin domnii Lazar și Stoica.

Fost'a acolo lucru destul pentru cei 8 membrii din loc ai comitetului aranjator și toți și l'au împlinit cu zel și cea mai mare acuratețä. Unul ca și altul merită și are recunoștința noastră cea mai sinceră.

II. Dintre diletanții noștri se amintesc numai d-șoara Orian și d-l Iuga. Cred, că din greșală numai au rămas neamintite d-șoarele *Elena Stanciu* și *Terica Pop*.

Bine, foarte bine și-a jucat rolul mai ales d-șoara M. *Orian*, dar nu mai puțin bine l'au jucat pe al lor d-șoarele Elena *Stanciu* și Terica *Pop* și tot așa de mult și sgomotos au fost aplaudate de public.

In luptele noastre culturale avem lipsă de talentul și zelul național al fiecăruia dintre noi și mai ales de al tineretului, care ne asigură viitorul. Nici din trecere cu vederea nu este iertat a lipsi pe cei ce 'și fac datorința de recunoștința, ce li-o datorim.*)

Gavril Trif,
prof. prep. în pens.

STIRILE ZILEI.

— 1 August v.

Aniversarea naşterei Maj. Sale Monarchului va fi anul acesta serbătorită în chip deosebit de toți supușii austro-ungari aflați în București. Serbarea se va da Luni în sala și grădina coloseului Oppler. Vor lua parte toate societățile austriace și ungare din București cu muzicele și drapelele respective. Intrarea la serbare va fi liberă.

Maj. Sa Monarchul în automobil. Bătrânul nostru monarch, care pare-că voia să rămână până la moarte credincios tradițiilor vechi ale curții de a umbla numai cu trăsura și care nu voia să-și eftinească timpul folosind la escursiuni automobilul, n'a putut totuși să scape de ispită, și acum din prilejul frumoasei întâlniri dela Ischl cu blândul rege Eduard VII al Angliei, a făcut primaoară o escursiune dimpreună cu regele în împrejurimile pitorești dela Ischl, timp mai mult de un ceas, întâmpinând salutările și ovațiunile publicului, surprins că-l vede în automobil.

Câți au înfundat temnița de stat? Cunoscutul publicist englez, care se ascunde sub pseudonimul Scotus Viator, a tipărit o broșură acum în Viena, în care arată că în răstimpul dela 1886 până la 1908 au fost condamnați pentru pretinsă agitație 885 de naționaliști la o pedeapsă totală de 218 ani, 6 luni și 24 zile temniță și 138,402 coroane amendă în bani. Dintre condamnați au fost Slovaci 508, Români 357, iar restul de 20 se împarte între Sârbi, Ruteni și Germani.

Adunări poporale românești se vor ținea poimâne Duminecă în cercul *Ighiului* de către dep. Dr. Vaida, în *Boroșineu* de dep. Ioan Suciu, în *Lugoj* de către dep. Dr. G. Popovici și în *Vașcău* de către dep. Dr. V. Lucaciu. — In 19 August n. (sărbătoarea Schimbării la față) în *Cuvin* de dep. Goldiș, în *Brad* dep. V. Damian, în *Zorlențul-mare* de dep. Dr. St. Petrovici, în *Vinț* de dep. Dr. I. Maniu și în cercul *Orăștiei* de dep. Dr. A. Vlad. — In 23 Aug. n. în *Șiria* de dep. Dr. St. C. Pop.

Aviz d-lor colegi învățători. In N-rul 167 al »Gazetei Transilvaniei«, sub titula: »Spre orientarea d-lor învățători«, d-l coleg Iuliu Vuia spune din cuvânt în cuvânt: »*Unele ziare române* din eroare au pus semnătura (?) sub avizul altui autor (?) al cărui curs de limba maghiară nu e com-

*) Ne pare bine că d. Trifu ne dă ocaziune să întregim și să lămurim unele, ce în fuga condeiului i-a scăpat din vedere raportorului nostru, sau despre cari, din cauza scurțimei timpului, n'a putut să-și câștige informațiuni complete. *Red.*

---

lăuntru și tocmai voiam să deschid lampa cea oarbă. Atunci îmi alunecă degetul cel mare de pe securice și bătrânul să sculă în pat drept și strigă! Cine este acolo?

Eu rămăsei foarte liniștită și nu răspunsei nimic. Aproape o oară deabia îndrăsneam să respir și nici măcar pleoapele nu le mișcam în timpul acesta nici eu însă nu auzii nimic, ca și când s'ar fi culcat din nou.

Incă tot ședea în pat sculat și asculta, tocmai cum făcusem eu noapte de noapte, esculta ceasul morții din părete. Deodată auzii ceva ca un gemet adânc.

Recunoscui în acesta oftatul fricei de moarte. Un gemet de durere sau de mâhnire nu era. Era acel sunet înecat, sugrumat pe jumătate ce se rupe din adâncimea unui suflet plin de frică. In unele nopți pe la mijlocul nopții, când totul zăcea în somnul adâncit să năștea în sufletul meu un neastâmpăr înfricoșat, care îmi mărea frica și mă scotea din minți. O spun, cunoșteam prea bine și știam, ce trebuia să simtă bătrânul. Mă dureau acestea, deși în interior eram mulțămită. Știam, că dela prima mișcare ușoară care-l făcea să se întoarcă în pat numai ațâpea. Tot mai mult stăpânit de frică să căsnia a și-o închipui ca nebazată însă nu voia să-i rău- [illegible]

In cele din urmă zise: Nu-i nimic e numai vântul care s'a prins în coș, poate un șoarece, ori cântatul încet al vreunui greeruș.

Desigur bătrânul cerca să se mângăie singur, cu astfel de esplicațiuni. Insă totul era o silință zadarnică, totul înzadar. Moartea care stătea deja aproape înaintea lui întinzind umbrele sale negrii peste sufletul prăzii, acesta era motivul îngrozitor care făcea pe bătrân să simtă prezența mea în odaie, cu toate că nu vedea și nu auzia nimic.

După ce cu deosebită răbdare așteptai, mai mult timp fără să fi auzit că să culcase, mă decid să deschid laterna mea iarăși o crăpătură de tot mică.

O făcui aceasta cu cea mai mare atențiune. Este cu neputință să vă faceți o icoană cât de încet și succesiv deschísei eu oblonul cel orb, până ce în fine o singură rază subțire așa de subțire, ca un fir de ață licuri și căzu drept pe ochiul de uliu.

El stătea deschis, tare deschis și când îl văzui îmi veni furia. Vedeam cum să cade aceasta, un albastru trezit cu un voal urât pe el, care mă pătrunse ca un fer până la măduva oaselor.

Din figura și statura bătrânului însă nu puteam vedea nimic, căci îndreptasem raza instinctiv tocmai pe locul dorit.

Am spus, că nebunia mea nu consta în altceva decât dintr'o ascuțire estremă a minții. Deodată un sgomot încet, înăbușit, dar cu mișcare repede pătrunse în urechea mea, ca ticăitul unui ceas învăluit în vată.

Și sgomotul acesta 'mi era cunoscut. Erau bătăile inimei bătrânului și mânia mea creștea tot mai mult, întocmai ca curajul soldaților, prin sunetul de tobă.

Insă și acum mă forțai și rămăsei liniștită. Deabia cutezam să răsuflu și laterna o țineam nemișcată, strânsă în mână.

In timpul acesta pocniturile goale ale inimei creșteau tot mai tare. Cu fiecare minut deveniau bătăile mai repezi și mai tari. Frica bătrânului trebuia, să fi ajuns cel mai înalt grad. Zic: că cu fiecare minută era bătaia inimei sale, tot mai tare, tot mai tare! Mă veți înțelege?

Spuneam, căași fi nervoasă și sunt desigur nervoasă. Acum în miezul-nopții și în liniștea asta înfricoșetoare de mormânt în casa aceasta veche, fui cuprinsă prin zgomotul acela deosebit de-o frică de nestăpânit.

(Va urma).

plect și încă *n'a obținut aprobarea ministerială*. Niște rânduri nenorocite și scrise în doi peri, ori apoi cu ceva scop ascuns de a seduce opinia colegilor noștri. Prin afirmațiunea de sus a d-lui Vuia se susțin două lucruri necorecte: *a*) că unele ziare române din eroare, etc... Aci poate, că se trage la îndoială reputațiunea acelor ziare române, cari au publicat avizul meu și nota oficială a ministrului de culte și instrucțiune publică, și *b*) că eu (sau altul, căci numele meu aci nu este pus) aș fi indus acele ziare în eroare, cu înștiințarea dată de mine, că sub N-rul 88,633/1908 s'a aprobat curs practic de limba maghiară, partea I, 50 fil. și partea II, 40 fil. Nu se spune aceasta lămurit în: »Spre orientare d-lor învățători«, dar v'o confirm eu, și cu ocaziunea de față [1]).

Intru cât privește afirmațiunea d-lui Vuia, că cartea dânsului »este la noi unicul curs complect, *scris în conformitate cu art. de lege XXVII/1907*« nu este adevărat, căci în recenziunea oficioasă, datată Budapesta, Martie în 15, anul 1907, de Dr. Alexics se spune apriat, că cursul din cestiune este lucrat după ordinațiunea ministerială din 1902. A se vedea »Hivatalos közlöny«, Nr. 10, pag. 152 din 1907. Atâta deocamdată. Dacă voiu fi din nou provocat ori direct, ori indirect ca în cazul de față, voiu răspunde fără ezitare. Dsele înțelege altul, d-l Vuia e rugat a se pronunța mai explicit și a numi și ziarele, cari »din eroare au pus semnătura sub avizul altui autor«, ca să putem mai bine înțelege comedia aceasta. *Brașov*, 31 Iulie v. 1908. Cu distinsă stimă, *I. Dariu*.

Din Borlești ni-se scrie: In toiul lucrurilor de vară a cășunat mare panică în Borlești și jur, că la 9 August după o boală de o zi a repausat o văduvă Gafia *Glodan*, peste câteva oare moare tot din aceia casă George Spătar, care se susținea pe lângă numita văduvă. Tot în ziua aceea moare pe neașteptate un țăran cu numele Mitru Pașca în vârstă de 50 de ani, iar peste câteva minute moare Firvana Micleuș soția lui Pașca. Patru morți într'o zi, când până aici n'a murit nime cu luni de zile. Toată comuna a fost alarmată, a eșit o comisiune pentru anchetare, care a constatat că nu e la mijloc nici o epidemie, ci e ceva numai întâmplător. — *G. Ș.*

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit d-l medic Dr. Elekeșiu din Sebeșul-săsesc suma de 20 cor. din incidentul morții preotului *Iosif Blaga* din Lancrăm.

Primească generosul donator sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Mare scandal judiciar în Bucovina. Din Suceava (Bucovina) se anunță, că ancheta provocată de deputatul român Onciul și condusă de procororul general Czeroinsky, s'a întins la toate tribunalele din sudul Bucovinei. S'a dovedit că judecătorii bănuiți au primit polițe dela împricinați în schimbul sentințelor favorabile. Lucrul acesta reese din faptul, că scadențele polițelor coincid cu termenele de judecată. In cercurile judiciare din Bucovina descoperirile acestea senzaționale au produs o adevărată consternare. Magistrații nu mai îndrăsnesc să apară în oficiu. Publicul și-a perdut cu totul încrederea în magistrați în urma scandaloaselor descoperiri.

Muzica orașului va concerta în presara zilei natale a Maj. Sale Monarchului, *Luni la oarele 7½ seara*, în fața »Casei sfatului« din piață.

Luni la oarele 5 p. m. va concerta la promenada de jos. In program sunt luate și cântecile *„Mama“* și *„Bucuria“* de Caudella.

Marți la oarele 11 a. m. tot la promenada de jos, având în program și compoziția d-lui Ventura *„Doi ochi“*.

Din Maramureș.

Prima petrecere românească după 19 ani.

— Aug. n. 1908.

In 1889 a fost cea din urmă petrecere românească în Maramureș. Ar fi lungă și grea examinarea cauzelor, cari au împiedecat veseliile românești pe pământul lui Dragoș-Vodă. E destul că acum, după 19 ani dela cea din urmă petrecere, am văzut în Maramureș o manifestație frumoasă a geniului românesc.

La 20 Iulie st. n. am luat parte la petrecerea teologilor ungureni, în Slatina Maramureșului. A fost o petrecere românească excelentă, netulburată de nici un incident neplăcut. Aranjerii, conduși de un sentiment separatistic — spiritul acest separatistic de altfel e foarte folositor! — nici ziarelor maghiare din Sighet n'au trimis invitare. A fost nepoliteță; dar mi se pare mai mare nepoliteță, că n'au trimis invitare celor doi preoți veniți în Maramureș din părțile ardelene.

A fost lume multă la petrecere, toalete elegante, dintre cari s'au distins interesantele costume românești din Satmar și Maramureș. In costum românesc din Maramureș au fost domnișoarele: Anuca Birlea, Silvia Călin, Marioara Ciplea, Elena și Terezia Vlad; din Sătmar domnișoarele: Eliza Rednic, Aurelia și Lucreția Serbac.

S'a terminat petrecerea cu un venit curat de 200 de coroane. Venitul e destinat bisericei din Rona-de-jos; deci comitele suprem cu suflet liniștit a putut suprasolvi 30 de coroane. Comitele suprem, bar. Perényi cu doamna, pretorele Szaplonczay și alți Maghiari stabiliți la băile dela Slatina încă au admirat dansurile și costumele românești.

Au luat parte la petrecere vre-o 180—200 de persoane. Am putut însemna pe următorii:

Doamnele: A. S. Balea (Săpânța), A. V. Berinde (Sighet), N. Șt. Bogluț (Beiuș), V. I. Borca (Ieud), M. M. Botoș (Apșa-de-jos), C. I. Dunca (Vișeul-de-jos), A. G. Dunca (Mocira), E. V. Doroș (Breb), A. E. Fucea (Sârbi), văd. A. C. Fejeș (Șugatag), M. I. Gyenge (Apșa-de jos), M. V. Gyenge (Budești), B. E. Huban (Apșa-de-jos), I. I. Huban (Satmar), M. Șt Cherecheș (Recea), I. Dr. I. Mihalyi (Sighet), văd. A. G. Man (Nămești), M. G. Mészáros (Rona-de-jos), M. V. Nap (Șugatag), E. G. Negrea (Sarasău), M. P. Pop (Sighet), R. P. Pop (Rona-de-jos), M. A. Poenariu (Beiuș), văd. I. I. Roman (Vama), M. I. Rednic (Iapa), I. P. Salca (Giulești), I. E. Salca (Dej), E. I. Serbac (Vama), Șt. D. Vlad (Nănești) și M. A. Zoicaș (Ieud).

Domnișoarele: Marioara și Laura Balea (Săpânța), Irina Bogluț (Beiuș), Gabriela Berinde (Călinești), Anuca Birlea (Berbești), Irina Berinde (Sighet), Marioara Ciplea (Biserica-Albă), Gizela Coman (Moiseiu), Marioara și Terezia Cherecheș (Recea), Silvia Călin (Petrova), M. și A. Doedean (Târșolț), E. Dragoș (Vișeul-de-jos), Felicia Doroș (Slatina), Elena și Irena Doroș (Breb), C. Dragoș (Slatina), Cilica și Laura Fucec (Sârbi), Marioara și Irena Fejes (Șugatag), Rozalia Gyenge (Apșa-de-jos), El. Gyenge (Apșa-de-jos), Cilica Gyenge (Budești), El. Huban (Apșa-de-jos), Aurelia Huban (Satmar), Rozalia Iuga (Vișeul-de-mijloc), Anuca și Cilica Kovats (Bârsana), Margareta și Laura Lupan (Rona-de-jos), Valeria și Cornelia Mureșan (Telciu), Catarina Moiș (Biserica-Albă), Aurelia Man (Nănești), Iulia Mihalyi (Sighet), E. Mihalca (Șugatag), E. Negrea (Sarasău), Niza Pop (Apșa de-mijloc), Marioara Pop (Sighet), V. și A. Pop (Mocira), Iuliana Roman (Vama), Eliza Rednic (Certeze), Florica Salca (Dej), Aurelia și Lucreția Serbac (Vama), Elena și Terezia Vlad (Botiza), Cornelia și Lucreția Zoicaș (Ieud).

Domnii: Artur Anderco (Cuhea), G. Anderco (Botiz Vașvareu), Păr. vicar Tit Bud (Sighet), I. Borca (Ieud), M. Botoș (Apșa de jos), Ion Birlea (Berbești), Simeon Balea (Săpânța), Șt. Berinde (Cămârzona), G. Barbul (Șeini), Șt. Cherecheș (Recea), Al. și A. Ciplea (Bis. Albă), Ilie Călăuz (Gârdani), M. și I. Doboși (Turț), N. Doroș (Breb), Atanasie Doroș (Slatina), Dr. Tit Doroș (Sighet), I. Doroș (Slatina), V. Doroș (Breb), I. Dunca (Vișeul de jos), Aurel Dragoș (Gherla), E. Doedan (Târsolț), C. Dragoș (Vișeul de jos), I. Doboși (Gherța mică), I. Dragoș (Vișeul de mijloc), I. Mihalca (Slatina), M. și V. Erdöss (Certeze), E. Fucec (Sârbi), Păr. E. Fucec (Sârbi), Dr. Aurel Faur (Sighet), Dr. Salvator Jurca (Sarasău), V. Gyenge (Budești), I. Gyenge (Apșa de jos), A. Gitta (Tătărești), A. Hadji (Slatina), Oreste Ilnicki (Slatina). Dr. I. Kindris (Vișeul de sus), I. Kovats (Tarna mare), N. Lazar (Sanislău), Ar ur Man (Nănești), V. și P. Moiș (Bis. Albă), Dr. I. Mihalyi (Sighet), I. Moga (Mociu), I. Mihalca (Slatina), G. Mészáros (Rona de jos), Victor Mihalyi (Sighet), G. Negrea (Sarasău), V. Pop (Șugatag), P. Pop (Rona de jos), P. Pop (Sighet), M. Pop (Apșa de mijloc), V. Pop (Sighet), V. Pop (Fernesei), A. Pop (Mocira), A. Poenariu (Beiuș), M. Pop (Apșa de mijloc), V. Pop (Apa), E. Salca (Dej), I. Rednic (Tapa), V. Șurani (Surdești), Alex. Șerb (Sarasău), I. Vlad (Botiza), D. Vlad (Vănești) și S. Zoicaș (Ieud.)

u—a.

1) D-l I. Dariu a prezentat Redacțiunii o copie autentică după ordinațiunea ministerială în costiunea aceasta. — Red.

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului Sătmar-Ugocia al »Asociațiunei« pentru literatura și cultura poporului român, conform §-lui 40 din statute o convocăm pe ziua 30 August st. n., 1908 pe 10 oare, a. m., în comuna Szatmár-Zsadány (Gidani) cu următorul

Program: 1. Deschiderea adunării prin presidiu. 2. Raportul secretarului despre activitatea despărțământului. 3. Raportul cassarului despre starea cassei a anului 1907—8 și preliminarul anului viitor. 4. Alegerea comisiunilor: *a*) pentru censurarea activității despărțământului; *b*) pentru censurarea socotelilor și-a preliminariului; c) pentru înscrierea membrilor noi și a taxelor. 5. Raportul comisiunilor esmise. 6. Pertractarea eventualelor propuneri. 7. Verificarea procesului-verbal. 8. Inchiderea ședinței.

La care adunare a participa sunt rugați toți aceia, cari să interesează de cultura poporului român din Sătmar și jur.

Borlești, la 11 August 1908.

Dr. Vasile Lucaciu, secretar. *George Șuta*, director.

ULTIME ȘTIRI.

Ischl, 14 August. Regele Eduard a plecat eri la ora 10.20 spre Marienbad. Membrii casei imperiale se aflau și ei la gară. Suveranii s'au despărțit în mod foarte cordial. In drumul spre gară, un public numeros a aclamat pe suverani.

Ischl, 14 August. Prințul moștenitor al Germaniei sosește azi aci, pentru a vizita pe împăratul Francisc Iosif.

Viena, 14 August. In legătură cu institutul aerostatic militar, ministrul comun de războiu plănuește și înființarea unui batalion aerostatic militar, care va fi alcătuit din 4 companii.

Viena. 14 August. Ziarul „Zeit“ află, că la 18 August, ziua nașterii a Maj. Sale, se va acorda amnestie pentru cei condamnați de cătră tribunalul penal civil. Se va acorda mai întâi amnestie generală condamnaților pentru crimă de les majestate.

Belgrad. 14 August. Ministerul de externe a înaintat următoarea notă, tuturor reprezentanților puterilor străine: „Cu ocazia *destăinuirilor făcute de un anume George Nastici* e de constatat, că nici Curtea sârbească, nici guvernul sârb nu au stat vreodată în legătură cu acest individ, și că în Sârbia nu a existat nici o mișcare și nu s'a pus la cale asemenea mișcări de cari vorbește în broșura Nastici. Totul ce susține aceasta broșură este absurd. Nu se găsește în Sârbia nici un om politic, care ar putea conveni la asemenea planuri, ca Serbia să agite pentru răsculare a Muntenegrului, a Bosniei și a Sârbilor din Croația împotriva guvernului austro-ungar. Căpitanul Nenadovici, de care vorbește broșura, nu este rudă cu regele Petru.

Belgrad, 14 Aug. Skupcina a adoptat eri în prima cetire, convenția comercială cu Austro-Ungaria cu 70 voturi contra 56. A doua cetire va avea loc peste 5 zile, când va fi închisă sesiunea extraordinară a Skupcinei.

Constantinopol. 14 August. Eri au fost arestați aci peste 30 de persoane, rude și protejați ai vechiului regim, oameni cari jucaseră până acum în urmă roluri însemnate în politica Turciei. Ura și persecuțiunea urmărește și pe personalitățile, cari au jucat de mult roluri mai de seamă. Au fost arestați și foștii miniștrii de poliție Hamdi-bey și predecesorul său Țefic pașa. Acesta a fost ridicat de pe patul de moarte.

Constantinopol, 14 August. Sultanul a concediat capela Curței și 500 membrii ai operei sale personale. Intre cei concediați sunt și 50 Europeni în mare parte Italieni. Toți cei concediați au primit salarele rămase în restanță. Aceeași soartă îi așteaptă și pe funcționarii și instructorii militari europeni.

Madrid. 14 August. Fabrica de munițiuni dela Cheles, din apropierea orașului Badejos, a fost aruncată în aer. Nouă lucrători au fost uciși. Sunt o mulțime de răniți. Puterea exploziei a dărâmat întreg orașul.

NECROLOG. Subscrișii cu inimă frântă de durere anunță, că iubita lor soață, mamă, soră, cumnată, mătușă, etc. **Helena Costin** preuteasă gr. cat. după boală îndelungată împărtășită cu sfintele taine ale muribunzilor, a adormit în Domnul în 12 August în etate de 45 ani, în al 24 an al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor așeza spre odihnă în 14 August la 10 ceasuri a. m. în cimiterul gr. cat. din loc. Fiei țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Recea-Cristur 12 August 1908.

Ioan Costin paroh gr. cat. ca soț. Dr. V. Lucaciu ca frate cu soața Paulina. Maria Lucaciu soră cu soțul Gavrilă. Constantin Lucaciu frate, Petru Lucaciu frate cu soața Lucreția. Gavril Costin socru, Ionel și Catița copii, Agafta Costin cumnată cu soțul Nicolau, Minomelas, Veturia, Tulia cu soțul Vasile și Vasile Lucaciu nepoți și nepoate. Maria Barbul cu soțul Nicolae, Gavril Barbul cu soața Maria, Nicoale, Tit și Vasile Barbul nepoți și nepoate.

Maxime și cugetări.

Amorul propriu e cel mai mare lingușitor.

*

Ori câte descoperiri se vor fi făcut în domeniul amorului propriu, rămân încă multe ținuturi necunoscute.

*

Amorul propriu este mai abil decât cel mai abil om din lume.

*

Durata pasiunilor noastre nu depinde atât de mult dela noi, ca durata vieței noastre.

La Rochefoucauld.

*

Toți tinerii crescuți după doctrina Bisericei numită creștină se presintă în fie-care an la un termen hotărât la comisia de circomscripție și, sub direcțiunea preoților lor, renunță cu știință la Isus.

Tolstoy.

Bibliografie.

St. O. Iosif. *„Zorile“* „Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 cor (10 b. porto).

„P. Ispirescu“ Povestirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I*.

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul“, „Mama Anghelușa“, „Herșcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Ion Păpușariul“, „Cucoana Chirița“ „Barbu Lăutaru“, „Paraponisitul“, „Kera Nastasia“ „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală și Tăndală“, „Seara mâței“ „Craiu nou“, Harță Răzășul“, „Ramășagul“, „Peatra din casă“, „Nunta țărănească“, „Chirița la Iași“, „Chirița în Provincie“.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto).

— »**Ciprian Porumbescu**, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce*. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin libraria »Gazetei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„TIMIŞIANA“,
institut de credit şi economii în Timişoara.

Concurs.

Se caută **un funcţionar de bancă** cu pregătiri teoretice şi praxă bună, care posede perfect limba română, maghiară şi germană.

Reflectanţii au să comunice pretenziunile lor de salar, să dovedească cu documente recerinţele de mai sus, iar cererile astfel instruite şi scrise cu mâna proprie în toate 3 limbile, sunt a se prezenta după putinţă în persoană, până la 1 Sept. a. c. la:

Timişoara, 22 Iulie 1908.

DIRECŢIUNEA
institutului de cred. şi econ.
(2—3.) „TIMIŞIANA“ în Timişoara

Avis!

Un tînăr absolvent de 2 sau 3 clase gimnaziale sau reale, care posede perfect limba maghiară şi română, **află aplicare** în prăvălia de ferărie a lui STAN STEFLEA, comerciant în Szelistye (Szeben m.)

Kufeke

Pentru Copii şi Adulţi.

Nr. 1.

Autorităţi de rangul întâiu din loc şi streinătate recomandă făina lui Kufeke pentru copii ca cel mai bun nutremânt la vomaţiuni (vărsătură, diaree, catar de maţe etc.

„Der Säugling“ broşură instructivă sa capătă **gratis** în locurile de vânzare sau la R. KUFEKE, Wien 1.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov
Din 14 August 1908.

Mesura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	20	—
„	Grâu mijlociu . . .	19	—
„	Grâu mai slab . . .	18	—
„	Grâu amestecat . .	12	—
„	Secară frumósă. . .	11	60
„	Secară mijlocia. . .	11	20
„	Orz frumos	10	—
„	Orz mijlociu. . . .	9	—
„	Ovĕs frumos. . . .	7	50
„	Ovĕs mijlociu . . .	7	—
„	Cucuruz	12	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	14	—
„	Mazăre.	26	—
„	Linte	50	—
„	Fasole	10	—
„	Sĕmênţă de in . . .	20	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	15	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	80
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

A apărut:

Compoziţii româneşti de Tib. Brediceanu.

Doine şi cântece.
(Voce şi piano).

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Căntă puiul cucului.
Bădişor depărtişor.
Spune mândr'adevărat.
Vai, bădiţă, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Ştii tu bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit ca mine nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageţi voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri româneşti.
(Piano solo).

CAIETUL I.

Lugojrna.
Măzărica.
Ardeleana (ca în Bănat) I.
Pe picior.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca în Bănat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Ţarina.
Invârtita I.
De doi,
Ardeleana III.
Brâu II,

CAIETUL III.

Brâu III.
Haţegana
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Invârtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brâu IV.

Preţul unui caiet: cor 4.— fr. 5.—

Serata etnografică, caietul I. Preludiu şi hora (piano solo) cor. 2.— fr. 2.50
Caietul II. şi IV. epuizate.

De vânzare la toate librării'e româneşti.

Depozit general:

Librăria archidiecezană Sibiiu (Nagyszeben).

(215,6 - 5.)

APĂ MINERALĂ PHŐNIX DIN BUZIAS

Succes extraordinar la suferinţe de rinichi şi beşică.

Apă minerală plăcută fără fer.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcoreşte. Recomandată de medici.

Are efect escelent ca **apă de cură** la suferinţe de rinichi, beşică, catar cronic de rinichi, formaţiuni de peatră şi boale catarale de secreţiune. — La cerere trimite prospecte Administraţia isvoarelor:

Direcţia băilor MUSCHONG în Buziaş.

Banca Naţională a României.

Situaţiune sumară.

1907 28 Iulie	Activ:	1908 19 Iulie	26 Iulie
111.349,236	78371736 Reser. metal. aur 87905009 / 32977500 „ Trate aur 37300000	125.342,171	125.205,009
1.283,377	Argint şi diverse monede	898,778	861,968
77.380,372	Portofoliu Român şi străin. . . .	47.714,989	54.945,584
10.243,750 / 23.130,144	*Impr. contra efec. publice 7993400 / „ „ „ în cont-corent 17980398	25 548,437	25 973,798
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
15 808,084	Efectele fondului de reservă . . .	15.480,553	15 480,553
3.253,121	Efect. fond. de amort. imob. şi mater.	3.216,621	3.216,621
5.893 152	Imobile	5.953,455	5.953,521
638 002	Mobilier şi Maşini de Imprimerie .	699,307	700,008
190,231	Cheltueli de Administraţiune . . .	115,491	199,209
109.688,374	Depozite libere	109.235 059	110.085,509
18 474,022	Conturi curente	30 380 288	23.822,147
26.022,477	Conturi de valori	25.849 531	26.492,694
415 352,266		402.434,604	404.936,545
	Pasiv:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
23.051,453	Fond de rezervă	24.928,807	24.928,807
3.473,646	Fondul amortis. imob. şi material .	3.734,034	3.734,034
264.772,460	Bilete de Bancă în circulaţiune . .	250.164 730	251.746,930
2.077,070	Profituri şi pierderi	2.190,642	2.190,642
289,263	Dobânzi şi beneficii diverse . . .	181,332	250,623
109.688 374	Depozite de retras	109.235 059	110 085,509
415.352 266	Scomptul 5% / * Dobânda 5½%	402.434 604	404.936,545

Fie-care posesor a unei

Trăsuri-motor a lui PUCH!

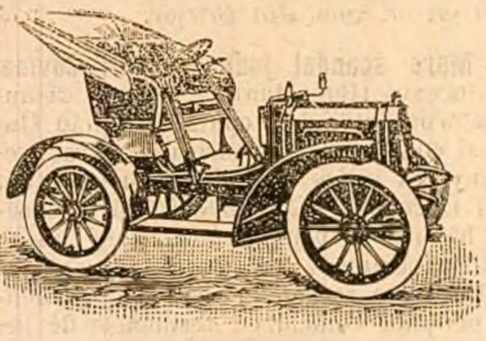
economiseşte mulţi bani şi mai mult năcaz.

Bicicle motor:

Siguranţă mare:
HP. (35 Kg.) 2½, 2¾, 3½, 4, 5 & 6 HP.

Automobile:

construcţie simplă. Executare solidă:
5/9, 9/10, 14/16, 20/25 HP.

Benzin. Uleiu. Părţi constitutive Pneumatice. Reparaturi de automobile.

Reprezentant: MICHAEL MOOSER, Braşov, Strada Porţii 39.

Cruce séu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.

Vindecă şi învioréză pe lângă garanţie.

Deosebită atenţiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă şi foloseşte contra: durerilor de cap şi dinţi, migrene, neuralgie, impedecarea circulaţiunei sângelui, anemie, ameţeli, ţiuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auḑul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mâni şi la picióre, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influenţa, insómnie, epilepsia, circulaţia neregulată a sângelui şi multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părţile lumii, cari preţuesc cu mulţămire invenţiunea mea şi ori-cine póte examina aceste atestate* Acel pacient. care în decurs de 45 ḑile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis sĕ se co funde cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Ciasul-Volta“* atât în Germania cât şi în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit*, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat şi cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Preţul aparatului mare e 8 cor. folosibil la morburi, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Preţul aparatului mic e 6 cor. folosibil la copii şi femei de constituţie fórte slabă.

Expediţie din centru şi locul de vêndare pentru ţéră şi streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V 28, Strada VADÁSZ 34, colţul strada Kálmán.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.